

L'escultura i la forma

A Sant Cugat

Salvador Juanpere presenta al claustre del Monestir un recorregut de la seva reflexió sobre l'escultura, en una selecció d'una dotzena d'obres de la seva producció des del 1988 fins al 2013 repartides pel claustre, que entren en diàleg amb l'arquitectura d'aquest lloc i amb els relleus dels capitells signats per Arnau Cadell, el mateix autor dels capitells del claustre de la Catedral de Girona. L'esplendor escultòrica d'aquests capitells romànics situa aquest claustre en un temps gairebé fundacional de l'escultura catalana. La proposta de Juanpere convida a pensar en un alfa i omega d'aquesta història de l'escultura al nostre país que respon culturalment als processos i als instruments emprats per l'escultura universal.

Espai i temps

L'escultura és una de les disciplines que més canvis han experimentat al llarg del segle XX, fins al punt de viure un procés de desconstrucció que li han fet perdre la seva monolítica identitat i cedir protagonisme a la visualitat i a la virtualitat. L'escultura, però, conserva un esperit metafísic sempre lligat a la matèria al qual l'home no pot renunciar per la seva condició humana. Deia el filòsof Martin Heidegger que "l'escultura serà l'encarnació dels llocs" i, certament, l'escultura dels claustres medievals com el de Sant Cugat ja fa molts anys que ho demostren. Salvador Juanpere obre aquest recorregut amb una peça a l'exterior dedicada al pedestal, en homenatge a Piero Manzoni i al seu *sòcol* del món. L'obra *No-temps* recull la inscripció en plaques de marbre dels deu dies d'octubre que el calendari gregorià va suprimir el 1582, mentre que *A l'espera de...* escampa fragments de residus de marbre del seu taller envaïts de cargols de bronze en una seqüència progressiva que parteix de la matemàtica de Fibonacci fins a arribar als 144 de la sèrie que coincideix amb els 144 capitells tallats per Arnau Cadell.

Història de l'escultura

Salvador Juanpere s'emmiralla en la història de l'escultura, en els seus processos i instruments i l'evolució al llarg del temps. Així, algunes obres al·ludeixen a les eines, al fang com a matèria primera de modelatge transferida en la seva forma tallada a marbre, altres a les inscripcions fetes a raig d'alta pressió d'aigua o als puntals de suport i sosteniment entre les formes de les escultures clàssiques anomenats *puntelli*.

L'escultor manté una estreta relació amb la matèria, els instruments, l'espai i el temps, i fa de l'escultura una ciència matemàtica basada en la creació de la forma. Aquest procés és el que dóna el títol llatí de *Sculptoris forma* a l'excel·lent resultat de la proposta de Juanpere. *

Una aposta pels valors eterns de la poesia

En temps de domini absolut de la cultura de l'espectacle, d'impacte fàcil, sense cap pòsit intel·lectual, regnada per la hipocresia i per la set de guany, cada vegada costa més trobar artistes que tinguin la humilitat, la paciència i la generositat de penetrar en la poesia a la recerca dels secrets de les coses. Que exòtic ha quedat aquell Miró apassionat pel coneixement, amatent a l'invisible, que sempre es va sentir més a prop dels poetes que no pas dels pintors. Sensible als valors eterns que custodia la poesia, Miró va aconseguir erigir una obra plàstica plena de suggestions per comprendre l'existència. És clar que avui el concepte suggerir sembla ser que ha deixat de formar part del vocabulari del món, o millor dit de l'aparador, de l'art, con-

ves llums i amb les seves ombres. És una artista amb cor de poeta. I no és estrany, doncs, que en la seva nova aventura creativa, a l'entorn del gravat, hagi buscat un bon col·laborador: Enric Casasses.

L'artista s'ha submergit en sis poemes inèdits que li ha facilitat el poeta i, dels seus sentiments i pensaments, n'ha fet aflorar sis gravats que encomanen la força creativa d'una aposta vital i artística per la llibertat. Aquest projecte a quatre mans i dues ànimes, de títol *Sensacions*, s'ha traduït en una elegant edició de quinze exemplars numerats i en una exposició a Tinta Invisible (oberta fins al 8 de juny), una cooperativa entregada a l'enginy del gravat, en ple Raval barceloní. Casasses i Guinovart ens reconcilien amb mots i imatges (per exemple, l'amor!), el significat dels quals el brogit de la nostra època està entestat a manipular.

Tinta invisible

Situat al carrer Lleó, 6, Tinta Invisible és un espai de pulsio artística amb disset anys de recorregut. S'hi desplega l'art del gravat en totes les seves facetes. Té cinc fars creatius: Martí Guinovart, Joan Moreno, Àngels Arroyo, Ricard Ibernó i Sesé Rubio.

demnat com està a la digestió ràpida.

Ens estem quedant orfes d'actituds creatives amb fondària. Només ens salven els gests sincers i honests d'alguns artistes hereus de la posició radical de Miró, amic dels poetes i defensor dels seus ideals i enemic de la cultura de la complaença. En l'art de Núria Guinovart (Barcelona, 1961), s'hi detecta bé aquest neguit de voler inquietar amb misteri i emoció. Aliada amb el ciment, les seves pintures revoquen la duresa i la fredor d'aquest material amb insinuacions del seu complex món interior. Guinovart sempre ens parla de la vida, de la vida en estat pur, amb les se-

Artista que mai no fa escarafalls als reptes, Guinovart ha dedicat dos anys a gestar aquest llibre, i un altre de similar, conxorxat també amb les maneres del gravat. En lloc d'un poeta, però, va escollir un savi, el filòsof i crític d'art Arnau Puig, per trobar els estímuls d'un altre conjunt de gravats bellíssims que furguen en l'essència mateixa d'aquest mitjà artístic i en la seva raó de ser en l'era de les tecnologies. *Pensar el gravat* és, en sintonia amb *Sensacions*, una altra delicadesa que esberla mentalitats i estètiques monolítiques i que s'adreça, potser sí que a una minoria, però en tot cas a gent que, com diu Puig, sap que l'art ha de ser "un espill on hi ha el que cadascú té necessitat o hi vol trobar o veure". *

Núria Guinovart,
amb els seus gravats,
a Tinta Invisible
JOSEP LOSADA